

HRVATSKI *glasnik*

XXXII. godina, 48. broj

1. prosinca 2022.

cijena 200 Ft

Predaja maturalnih vrpca

FOTO: BRANKA PAVIĆ BLAZETIN

4. i 5. stranica

I. Županijsko natjecanje hrvatskih učenika u Baji
6. stranica

Panonski tamburaški orkestar
7. stranica

Četverodnevna likovna kolonija u spomen na Lajoša Brigovića
11. stranica

Vrijeme došašća – vrijeme iščekivanja

Zakoračili smo u vrijeme došašća, u nedjelju 27. studenog upalili smo prvu od četiri svijeće na adventskom vijencu. Advent, od latinskoga adventus, što znači 'dolazak', dio je liturgijske godine koji se sastoji od četiriju nedjelja neposredno uoči blagdana Božića kao spomen na četiri tisućljeća koliko je, prema Bibliji, prošlo od stvaranja svijeta do Kristova dolaska.

Svaka svijeća nosi posebnu poruku. Tako prva svijeća (postilica ili prorokova svijeća) simbolizira nadu i iščekivanje, druga (pomirilica ili betlehemska) označava mir, treća (pastirska) slavi radost i veselje, a četvrta je svijeća anđela, koja donosi ljubav. Takva priprava za Božić javlja se na Istoku u četvrtom stoljeću, a na Zapadu je ustaljena od sedmog stoljeća. Prva nedjelja došašća ujedno je i početak nove crkvene, liturgijske godine. U prvom dijelu došašća, do 16. prosinca, vjernici se pripravljaju za slavni Kristov dolazak, za sudnji dan, dok se u drugom dijelu, od 17. do 24. prosinca, pripremaju za Kristov rođendan, za dan kad je Sin Božji postao čovjekom.

Vrijeme došašća priprava je za Božić, a u došašću svakog se jutro služe do danas omiljene rane mise zornice, koje imaju pokornički značaj jer se ustaje rano kako bi se stiglo u crkvu. Nažalost, zbog drukčijih radnih obveza danas više nisu toliko posjećene, ali su očuvala svoj poseban, radosni ugođaj. Tu su i višednevne duhovne pripreme ili duhovne vježbe. U Santovu se ne organiziraju već odavno, a do danas održavaju se naizmjenično jednog tjedna na hrvatskom, a drugog na mađarskom jeziku. Za tu prigodu pozivaju se u goste svećenici iz Hrvatske ili Vojvodine, pa i hrvatski svećenici iz drugih krajeva Mađarske, kako bi pripreme bile održane na materinskom jeziku vjernika. To je i prigoda ne samo za prigodnu propovijed nego i za ispovijed na materinskom, hrvatskom jeziku. Tako će biti i ove godine, i to u drugom tjednu došašća, od 5. do 7. prosinca. Dodajmo kako su posljednjih desetljeća sve češće i javne adventske svečanosti u naseljima, a u njih su uključene i hrvatske samouprave, udruge. Uz javno paljenje svijeća na adventskom vijencu te su svečanosti najčešće uljepšane prigodnim mislima, tradicijskim adventskim pjesmama, pastirskom igrom, igrokazima, ali i tradicijskim kulturnim specijalitetima. S. B.

Glasnikov tjedan

„U Katru, zemlji kojom vlada apsolutni monarh, 20. studenoga započelo je Svjetsko prvenstvo u nogometu. Sjećam se kako je ono uvijek bilo ljeti, ali u Katru je ljeti jako vruće... Sport je postao roba, nogomet je od igre siromašnih postao igra bogatih i moćnih koji određuju kad i gdje se igra.“

Kad Katar određuje? Je li nogomet najvažnija sporedna stvar na svijetu? Pitam se to ovih dana dok Europa grca u energetske i drugoj krizi, inflacija nadmašuje sva predviđanja dok je rat tu negdje blizu, a zima se uvlači pod kožu onih koji su izgubili i svoj dom. U Katru, zemlji kojom vlada apsolutni monarh, 20. studenoga započelo je Svjetsko prvenstvo u nogometu. Sjećam se kako je ono uvijek bilo ljeti, ali u Katru je ljeti jako vruće... Sport je postao roba, nogomet je od igre siromašnih postao igra bogatih i moćnih koji određuju kad i gdje se igra.

Svjetsko je prvenstvo u Katru dvadeset i drugo po redu. Mađarska nogometna reprezentacija nije se uspjela kvalificirati, a Vatrene jesu i igraju u skupini F. Od 20. studenoga do 18. prosinca igraju se utakmice prvenstva na kojem sudjeluju reprezentacije trideset i dviju zemalja. Posljednje je ovo svjetsko prvenstvo s 32 reprezentacije, već za sljedeće planira se proširenje na 48 sudionica. Rekli bi stari Rimljani „panem et circenses“ na globalnoj sportsko-političkoj razini jer politika, sport i novac nikad nisu bili tješnje povezani. Politika je uz vjeru otkrila i sport kao moćno sredstvo samopromocije i politiziranja, slanja poruka, biranja saveznika i partnera.

Hrvatska reprezentacija peti put od osamostaljenja Republike Hrvatske nastupa na Svjetskom nogometnom prvenstvu. Mala je to zemlja velikog nogometa. Ovo-ga puta igru započinje u skupini F, u kojoj su uz nju Maroko, Kanada i Belgija. Prvi susret Vatrene su odigrali 23. studenog s

Marokom, Lavovima Atlasa, nažalost tek neriješeno i bez pogodaka. Drugi susret odigrali su 27. studenog s Kanadom, Javorovim Listovima, a treći 1. prosinca s Belgijom, Crvenim Vragovima. Nadamo se ulasku u osminu finala, u koju ulaze dvije najbolje reprezentacije iz svih osam skupina. Ako Vatrene prođu dalje, u osmini finala dobit će protivnika iz skupine E – u kojoj su Njemačka, Španjolska, Japan i Kostarika.

Kad Katar određuje? Istraživanje portala *posao.hr* u kojem je sudjelovalo 440 zaposlenih osoba pokazalo je kako većina zaposlenih u Hrvatskoj, njih više od 80 posto, smatra kako bi im poslodavci u sljedećih mjesec dana zbog Svjetskog nogometnog prvenstva u Katru trebali omogućiti fleksibilnije radno vrijeme. Dio njih utakmice će pratiti na radnom mjestu, a mnogi žele uzeti slobodne dane i godišnji odmor ili se koristiti lažnim bolovanjima.

Gotovo 30 posto zaposlenika smatra kako bi poslodavci imali razumijevanja za njihovo kašnjenje na posao zbog slavlja nakon utakmice prethodne večeri. Gdje vi, dragi Hrvati u Mađarskoj, pratite Vatrene? U Hrvatskoj školi Miroslava Krleže svi učenici pratili su i navijali za Vatrene u utakmici Hrvatske i Maroka. Sati su odgođeni, a i Hrvatski sabor prekinuo je sjednicu i dao slobodno svojim zastupnicima za vrijeme spomenute utakmice. Pa, recite vi meni je li zaista nogomet najvažnija sporedna stvar na svijetu. Sporedna? Ne. Najvažnija.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Priznanja i odlikovanja predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića

Veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić uručio je na državnom Danu Hrvata u Martincima 5. studenog priznanja i odlikovanja predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića. Priznanja su uručena organizacijama i pojedincima važnim za zajednicu Hrvata u Mađarskoj u skladu s Odlukom koju je predsjednik Milanović donio 14. listopada 2022.

Povelja Republike Hrvatske za izniman dugogodišnji doprinos u promicanju hrvatske baštine, jezika i kulture te u očuvanju hrvatskog identiteta u Mađarskoj dodijeljena je Croatici.

Redom hrvatskog pletera za osobit doprinos u promicanju hrvatske baštine, kulture i obrazovanja te zaštiti i dobrobiti hrvatske manjine u Mađarskoj odlikovan je Ferenc András Kalmár.

Povelja Republike Hrvatske dodijeljena je Croatici

Croatica Nonprofit Kfd. osnovana je u prosincu 1999. godine, a s aktivnim radom započela je 2000. godine. Uz primarnu djelatnost, izdavaštvo na hrvatskom jeziku, izrasla je u glavnu tiskarsku kuću svih manjinskih izdanja u Mađarskoj. U medijskom centru učestalo se odvijaju književne večeri, koncerti i izložbe hrvatskih autora iz Mađarske, ali i iz Hrvatske. Croatica je u proteklih 20 godina svojim aktivnim djelovanjem prerasla u pravi centar Hrvata u Budimpešti i čitavoj Mađarskoj.

Povelja Republike Hrvatske za izniman dugogodišnji doprinos u promicanju hrvatske baštine, jezika i kulture te u očuvanju hrvatskog identiteta u Mađarskoj dodijeljena je i Hrvatskom glasniku.

Povelja Republike Hrvatske dodijeljena je Hrvatskom glasniku

„Hrvatski glasnik“, tjednik Hrvata u Mađarskoj, čuvar je hrvatske pisane riječi. Sa svojim prethodnicima – tjednicima „Naše novine“ i „Narodne novine“ – postoji više od 75 godina, a pod nazivom „Hrvatski glasnik“ izlazi od 2. svibnja 1991. godine. Jedanput tjedno objavljuju se brojni članci na svim dijalektima hrvatskoga jezika u Mađarskoj te se i na taj način čuva bogatstvo i raznolikost jezika, kulture i tradicije Hrvata u Mađarskoj.

Redom hrvatskog pletera odlikovan je Ferenc András Kalmár

Gospodin Ferenc András Kalmár obnaša dužnost ministarskog povjerenika za susjedsku politiku od 2015. godine, otkad su i odnosi Mađarske i Republike Hrvatske u području zaštite nacionalnih manjina dobili novi zamah. Supredsjedatelj je Mješovitog odbora za manjine te je pokrenuo važne projekte za dobrobit hrvatske manjine u Mađarskoj, aktivno djelujući na produbljivanju veza Mađarske i Hrvatske te mađarskog i hrvatskog naroda.

Redom Danice hrvatske s likom Antuna Radića za izniman doprinos u promicanju i razvoju učenja hrvatskog jezika u Mađarskoj te uspješno razvijanje prijateljskih odnosa Republike Hrvatske i Mađarske odlikovan je József Osztrogonác.

Gospodin József Osztrogonác (Joso Ostrogonac) tijekom višedesetljetnoga pedagoškog rada posebnu je pozornost posvećivao poboljšanju kvalitete učenja hrvatskog jezika i očuvanju hrvatskih običaja. Od 1993. godine predsjednik je Saveza Hrvata u Mađarskoj, pri čemu mu je glavni cilj djelovanja jedinstvo udruge, uključivanje novih članova, osiguravanje potrebnih uvjeta za učinkovito djelovanje i organiziranje regionalnih kulturnih priredaba.

Redom Danice hrvatske s likom Antuna Radića odlikovan je Joso Ostrogonac

Branka Pavić Blažetin

Predaja maturalnih vrpca

Dana 28. listopada u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže upriličena je svečanost predaje maturalnih vrpca učenicima 12. razreda. Maturalnu vrpcu primilo je dvadeset i troje učenika: Flutur Ajdini, Bianka Bosnyák, Laura Czimmerman, Lana Švaljek Drljević, Viktória Fábián, Miloš Filipović, Marina Gálity, Zsóka Hafner, Branko Hahner, Dorina Hilmer, Anna Horváth, Krisztián Kindla, Dorisz Kovács, Todor Prodanović, Ferenc László Rádai, Fruzsina Ronta, Éva Sántha, Lotár Schmidt, Ivett Somkövi, Denisz Szeverinác, Danica Szidonya, Péter Végh i Kata Kitti Winkler. Njihova je razrednica Rebeka Hajós.

Program su izveli učenici 11. razreda, a maturanti su otplesali maturalni ples. Maturante je pozdravila ravnateljica Janja Živković Mandić, dok je u ime Generalnog konzulata riječi potpore i poklon-knjige svakom maturantu ponosob uručio konzul savjetnik Neven Marčić. Program 11. razreda, koji je s učenicima uvježbala i odigrala i njihova razrednica Ágnes Siklósi, bio je u znaku „velike pljačke“, a na tragu ironiziranja poznate Netflixove serije „La casa de papel“ (engl. „Money Heist“). U scenarij se ubacuje vila, što rezultira ljubavlju idejnog početnika pljačke (profesora) i policajke. Uz spomenuto plesalo se i pjevalo uz sudjelovanje svih učenika 11. razreda. Zora Deák i Mira Fekete pokazale su svoje plesno umijeće, a Borjana Hadzsiev, Biljana Bende i Boglárka Szücs zavidne pjevačke sposobnosti, dok su nas kroz program vodile Danica Kovač i Lea Škrin.

*„Otvorite širom školu,
sve prozore i vrata,
potrčite u život i ne
dajte se smesti, za
svakog od vas se krije
tamo na srebrnoj cesti
tek jabuka od zlata.”*

(Kruna First-Medić)

Ravnateljica škole Janja Živković Mandić između ostaloga rekla je da su se oko njih okupili svi koji su najviše zaslužni što su postali maturanti: „To su vaši roditelji, uža i šira obitelj, prijatelji, a i vaši profesori koji su vas tijekom godina vašeg srednjoškolskog obrazovanja najviše podržavali, bodrili i tješili, kako je kad bilo potrebno. Jer uopće nije lako biti gimnazijalac. Od sramežljivih brucosa na nultoj ili prvoj godini postali steiskusni, ove godine već najstariji gimnazijalci, maturanti kojima mlađi zavide jer su stigli do svoje prve velike prekretnice u životu. Vi ćete večeras okončati jedan period u svojem srednjoškolskom obrazovanju, ali istovre-

meno zakoraćiti ćete na prva vrata koja vas vode prema vašoj budućnosti, a koja ćete otvoriti upravo vi sami. Iako, možda još i ne znate što vas čeka s druge strane, morate zakoraćiti i uspješnim apsolviranjem maturalnog ispita trebate dokazati svoju pripremljenost i znanje stečeno među zidovima Hrvatske škole Miroslava Krleže. Uvjerena sam da ste tijekom četiri ili pet godina u ovoj školi dobili puno toga što će vam u nastavku vašeg životnog puta služiti kao putokaz. Bitno je to naglasiti jer ima stvari koje se ne mogu usvojiti pukim učenjem. Kažu da je život najveća učiteljica i da nas on često nauči stvarima kojima nas ni najbolje škole ne

bi mogle naučiti. Gorka i slatka iskustva svakodnevnog rada i učenja ono su što upotpunjuje naše i vaše znanje. Sigurna sam da se u ovim trenucima u mnogim glavama vrti film vašeg školskog života u kojem glavnu ulogu imaju vaši prijatelji iz razreda, a vjerujem i neki nastavnici, profesori koji su na ovaj ili onaj način utjecali na vaš svjetonazor, vaše planove i životne ciljeve. Vjerojatno ćete se prisjetiti i nekih nezaboravnih sati, školskih ekskurzija i izleta, svečanosti, zajednički urađenih programa, projekata i još mnogo toga što je formiralo vašu osobnost i vaš identitet za vrijeme školovanja. Ako ste pored svega naučenog naučili i što znači biti čla-

nom naše hrvatske zajednice, naši napori nisu bili uzaludni. Trudili smo se pružiti vam što više narodnosnog sadržaja kako bi i oni učenici koji nisu pripadnici hrvatske manjine što bolje upoznali hrvatsku kulturu, jezik i običaje te prihvatili ih kao nešto svoje. Ponosni smo na sve vas i zahvalni da ste za svoje srednjoškolsko obrazovanje odabrali upravo nas. Budite i vi ponosni na vrpču koja vam je večeras uručena i koju ćete od sutra nositi na svojim ovratnicima. Ona će vas razlikovati od ostalih gimnazijalaca u gradu i prenositi dobar glas naše škole koja je prepoznatljiva i po toj odrednici. Vi ste 37. generacija koja svoje srednjoškolsko obrazovanje završava u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže.”

Svečanosti su nazočili među ostalima i predsjednik HDS-a Ivan Guban te glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga.

Branka Pavić Blažetin

I. Županijsko natjecanje hrvatskih učenika u Baji

Kulturni centar bačkih Hrvata u suradnji s Gradskom knjižnicom „Endre Ady” 17. studenog u Baji je organizirao I. Županijsko natjecanje hrvatskih učenika. Na poziv su se odazvale škole s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika iz dviju bajskih ustanova: vančaške osnovne škole i donjogradske OŠ „Šugavica” te škole iz Bačina, Dušnoka, Gare, Kačmara kao i jedine dvojezične ustanove – Hrvatske osnovne škole iz Santova. Učenici su došli u pratnji nastavnika.

Pozdravnim riječima obratio se ravnatelj Kulturnog centra Mladen Filaković, koji je naglasio kako svojim programskim radom nastoje okupiti sve naraštaje te susret hrvatskih učenika priređuju prvi put sa željom da ubuduće postane tradicijom. Natjecanje

Voditelji radionica

Dio sudionika u Kulturnom centru

Radionica koju je vodila Noémi Pál

je održano u deset radionica koje su vodili djelatnici gradske knjižnice i Kulturnog centra te studenti i profesori s Visoke škole u Baji. Miješane učeničke skupine učenika raznih škola natjecale su se prije svega u poznavanju hrvatskoga jezika, rješavanju zanimljivih i zabavnih zadataka te u raznim drugim znanjima i vještinama. Učenici su raspoređeni u pet skupina, odnosno natjecateljskih ekipa: Zvezdice, Žaba, Pas, Poklon i Žuto lišće.

Pobjednici natjecanja: Zvezdice

Drugo mjesto osvojila je ekipa Žaba

Treće mjesto pripalo je ekipi Pas

Nakon završetka natjecanja i zbrajanja bodova održano je i proglašenje rezultata s nagrađivanjem sudionika odnosno najuspješnijih ekipa. Tako su prvo mjesto osvojile Zvezdice, drugo mjesto pripalo je ekipi Žaba, a treće ekipi Pas. Svi sudionici nagrađeni su skromnim darovima, bilježnicama i olovkama, a najbolji malim peharima i suvenirima Kulturnog centra koje su im uručili nova lektorica na Visokoj školi u Baji Ana-Marija Posavec, knjižničarka Ildika Filaković i ravnatelj Mladen Filaković.

Priredba je ostvarena uz potporu mađarske Vlade, tj. fonda „Gábor Bethlen”, i Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

S. B.

Panonski tamburaški orkestar

U Centru kulture „Matija Petar Katančić“ u Valpovu je prvi put u Hrvatskoj pod novim imenom 16. listopada nastupio Panonski tamburaški orkestar iz Pečuha.

Riječ je o tamburaškom orkestru Hrvata koji žive u Mađarskoj, a zahvaljujući tomu što im je jedan od utemeljitelja dirigent i voditelj Ivan Draženović, Valpovčanin, ovi će glazbenici i ubuduće biti česti gosti Valpova i uvijek iznova oduševljavati nadahnjujućim nastupima. U gotovo dvosatnom programu tijekom kojeg su izvodili različite kompozicije prilagođene tamburaškoj izvedbi podarili su obilje zadovoljstva publici koja je to znala nagraditi snažnim pljeskom na otvorenoj sceni.

Zapaženi gost večeri bio je Jerry Grcevič, Hrvat iz Pittsburgha koji se izvedbama svojih popularnih kompozicija dokazao i kao virtuoz bisernice.

Tijekom koncerta kroz koji je orkestar i publiku vodio Ivan Draženović doznali

Panonski tamburaški orkestar

S Jerryjem Grcevicem

smo, između ostaloga, da orkestar čine talentirani glazbenici podrijetlom Hrvati iz cijele Mađarske, a nastao je tijekom tamburaških kampova pod vodstvom Zoltana Vizvariya i Ivana Draženovića te stasao do sjajna orkestra spremna za nastup na bilo kojoj svjetskoj pozornici. Iza njih stoji ozbiljan i sustavan rad – pokazali su se virtuosima svojih instrumenata, izvrsne koncentracije i vrhunske izvedbe. Posebno valja istaknuti Miru Zsivkovics (violina i glas), Adama Szabóa (glas), Matu Balogha (brač) i Zoltana Vizvariya (bisernica), koji su solističkim dionicama izazvali glasan pljesak zadovoljne publike.

Umjesto dodatka programu od 18 kompozicija valpovačka je publika dobila obećanje novog koncerta – uskoro.

Branka Pavić Blažetin
Izvor: TZ grada Valpova

Panonski tamburaški orkestar u Las Vegasu i Los Angelesu

Dana 10. studenoga „Panonski tamburaški orkestar“ krenuo je na put u američku državu Nevadu, u grad Las Vegas.

Zahvaljujući suradnji s Jerryjem Grcevicem ostvarena je američka turneja na kojoj su nastupili u Las Vegasu i Los Angelesu, a sasvim je izvjesno da je ovo samo početak nastupanja na pozornicama velikih glazbenih i zabavljčkih centara. „Panonski tamburaški orkestar“ sudjelovao je u programu 35. TAMFEST-a, koji je održan od 11. do 13. studenoga u Las Vegasu. Na festivalu je sudjelovalo osamnaest orkestara, a među njima bili su i naši dečki i cure, članovi Panonskog tamburaškog orkestra, koji je nastupio 12. studenoga. Osim nastupa u Las Vegasu Panonski tamburaški orkestar 20. studenoga nastupio je poslije svete mise i u Hrvatskom župnom centru St. Anthony u Los Angelesu. S Panonskim tamburaškim orkestrom na obama nastupima svirao je i poznati tamburaš Jerry Grcevič. Orkestar je svirao skladbe Ivana Draženovića i Jerryja Grceviča.

Panonski tamburaški orkestar u kratko vrijeme svojega postojanja istaknuo se kao jedan od najboljih u Mađarskoj, ali i jedan od najboljih tamburaških orkestara općenito. Voditelj je orkestra magistar glazbe Ivan Draženović iz Valpova (Hrvatska), uz čije je iskustvo i znanje orkestar postao prepoznatljiv sa svojim jedinstvenim zvukom. Na njihovu repertoaru razne su tradicijske hrvatske i mađarske melodije, klasična glazba, popularne skladbe, ali i skladbe skladane za ovaj orkestar.

Branka Pavić Blažetin

„Kuharice, manje zbori da ti ručak ne zagori“

U galeriji Hrvatskog kluba Augusta Šenoe 27. rujna otvorena je izložba kuhinjskih zidnjaka. Nakon što je nazočne pozdravio voditelj Kluba Mišo Šarošac, izložbu je otvorio bivši predsjednik Hrvatske državne samouprave i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp.

Izložene su fotografije kuhinjskih zidnjaka, njih dvadesetak iz fundusa Udruge za kulturu i umjetnost „ZUM“ iz Belišća. Fotografije svjedoče o dijelu života i marljivim rukama naših baka te njihovu umijeću i domišljatosti. Riječ je o fotografiranim zidnjacima iz kolekcije autora izložbe Dubravka Maričića, koji ih je prikupio na području Valpovštine. Izložene su fotografije zidnjaka na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku. Autoru izložbe u prikupljanju zidnjaka pomogla je Ana Vazdar kad su surađivali oko knjige recepata starih slavonskih jela „U kuhinji kuharice“. Ima i jako starih zidnjaka u kolekciji Damira Maričića, neki su stari i do 150 godina, a odlikuju ih različiti motivi.

Zidnjaci se javljaju u 19. stoljeću kao srednjoeuropska moda u građanskim domovima, odakle se šire u seoska domaćinstva.

manja urbanog i ruralnog. Razvojem tehnologije zidne krpe postaju suvišan kućanski inventar koji je u ne tako davnoj prošlosti krasio dom svake obitelji.

Kuhinje čijim zidovima više ne prijete dim i čađa iz otvorenih ognjišta ukrašavaju se vezenim zidnim krpama – zidnjacima. Vješali su se na zidove iznad kuhinjskog stola, šporeta, kreveta, ali i iznad umivaonika. Najstarije kuharice nemaju tekstove, a većina zidnjaka s navezenim ili otisnutim tekstom na hrvatskom je jeziku. Najčešće se vezlo plavom i crvenom bojom, bodom ovijanac i križići, na bijelom platnu po motivu koji je već bio otisnut ili bi žene same crtale odnosno precrtavale motive. Zbog jednostavne i izravne slikovne i pisane poruke zidnjake s opravdanjem mnogi nazivaju pretečom suvremenog plakata. Izbor tema bio je šarolik: od cvijeća, voća, vinjeta, ptica, mačaka i pasa, zatim motivi kuhinje, anđela, djece, lovaca i dimnjačara, kuharica. Zidnjaci koji su se vješali iznad umivaonika drukčije su tematike: plavi lavori i bokali, umivaonici, ogledala, vješalice za ručnike. Posljednja faza u modi zidnjaka bile su inačice s cijelom slikom i tekstom otisnute u više boja, a takvi se nisu vezli. Zidnjaci su odraz proži-

Branka Pavić Blažetin

PEČUH – U galeriji Hrvatskog kazališta u Peču u tzv. Galeriji „Csopor(t) Horda“ 15. studenoga otvorena je izložba Anastasije Kozlove pod naslovom „12 Dicső Magyar“. Kozlova je svoj umjetnički put započela 2005. godine kao arhitektica i dizajnerica iako je njezina velika strast crtanje svečanih haljina, što potječe iz djetinjstva.

Taj se san počeo ostvarivati desetak godina poslije i pronašao svoje mjesto u modi i ilustracijama koje nastaju ne samo na papiru nego i s pomoću digitalne tehnologije. Umjetnica je uspjela izgraditi svoj prepoznatljiv stil.

Prepoznala je važnost lica u modnoj ilustraciji te su je počeli okupirati crteži portreta. Izložbu u Hrvatskom kazalištu u Peču čine portreti poznatih osoba. Svojim djelima pokazuje hrabrost u pronalaženju umjetničkih sredstava, izražavanju, tumačenju likova i tehnici ručne obrade digitalne slike. Sve to unosi moderan štih u prikaz dvanaest portreta uglednih Mađara.

Trenutak za pjesmu

Odgovor

Krvniče!

Ako za izdaju ponudiš meni srebra,

Skovat ću od njega nož –

I sjurit ga tebi u rebra!

Ivan Goran Kovačić

„Skupa na putu vjere i mira“

Na shodišću Slovencev, Hrvatov i Ugrov i vjerniki Pinčene doline

U grad slovenskoga Prekmurja, u Beltince, u subotu 8. oktobra bili su pozvani slovenski, hrvatski i ugarski hodočasnici na sastanak pod geslom „Skupa na putu vjere i mira“ ter na svetačnu mašu u deset uri pod vedrim nebom. Na zvanaredno tradicionalno spravišće ke bilježi jur skoro trideset ljet po prvi put došli su gosti iz naše države sa Slovenci iz okolice Monoštra (Szentgotthárd) i s našimi Gradišćancima. Približno se je okupilo 4000 ljudi iz trih država. Na inicijativu sambotelskoga biskupa dr. Jánoša Székelya na trojezičnom vjerskom sastanku sudjelovali su i hrvatski vjerniki Pinčene doline – zastupnici Narde, Gornjega Četara, Petrovoga Sela i Hrvatskih Šic pod peljanjem farnika Tamása Várhelyija. U parku kaštela Bánffy-Zichy glavni celebrant svete maše bio je mons. Bože Radoš, varaždinski biskup, gdo je istaknuo da smo dica Božja trih narodov, ali smo na jednoj hrani na Evandjelju Jezusa Kristuša. U središću crikvenoga obreda stao je mir i kako tri narodi znaju skupa moliti za vjeru i mir, iako su u jeziku različiti. Mons. dr. András Veres, jurski natpastir, izrazio je svoje veselje zbog toga kako je moguće skupa veseliti se u Božjoj milosti različitim narodom i narodnosti još i onda kad je od političke i kulturne borbe glasno središće Europe. Na shodišću bili su nazočni i mons. György Udvardy, vesprijski nadbiskup, dr. János Székely, sambotelski biskup, i Szabolcs Fekete, pomoćni biskup sambotelski, kot i mons. dr. Egidije Živković, natpastir željezanski. Kako je rekao petrovski farnik Tamás Várhelyi, domaćini su s rutiniranom rukom frapantno riješili gostodavanje za toliko ljudi i zvanaredna je bila njeva gostoljubivost kot i cijela organizacija. Na licu mjesta bilo je moguće izraziti svoje poštovanje pred relikvijom sv. Ladislava. Potom je sve hodočasnike dočekaio objed, druženje i kulturni program.

FOTO: BEATRIX WAGNER-PATAKI I TAMÁS VÁRHELYI

Mnoštvo biskupov, med njimi mons. dr. Egidije Živković, željezanski biskup

Hodočasnici iz Pinčene doline

Skupno shodišće vjernikov iz Pinčene doline i Turma u Hrvatskoj

Petrovski farnik Tamás Várhelyi, dugoljetni organizator medjugorskih shodišćev Petar Geošić, turamski duhovnik László Haller i Petrovišćan Viktor Kohuth skupa su organizirali 15. oktobra (u subotu) cjelodnevno shodišće sa štacijama u Mariji Bistrici, Krapini i na prekrasnom hodočasnom mjestu Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrhu za blizu sto vjernikov iz Pinčene doline (iz šest sel) ter Turma. Dan je započeo pohodom Hrvatskoga nacionalnoga svetišća Majke Božje Bistričke i molitvom na križnom putu, a u Krapini hodočasnike je dočekaio zasluženi objed. Otpodne tri su farniki služili svetu dvojezičnu mašu: Tamás Várhelyi, Vilmoš Harangozo i László Haller u izvornoj hrvatskoj baroknoj crikvi. Muzički je sprohadjala svetu mašu kantoriga Rábapatya Veronika Deés Mészáros. Ovde su se mogli svi zadiviti bogatoj arhitekturi i umjetnosti ter čudotvornom kipu Majke Božje Jeruzalemske. Tamošnji dušobrižnik Davor Štuljan pozdravio je Gradišćance i Ugere ter predstavio prekrasan kraj i srdačno invitirao mnoštvo na kušanje vina i sesoskih specijalitetov u pivnicu Petrovsko. Naravno, nije falila ni tamburaška mužika ni pjesma, a duhovni pastir i njegovi vjerniki pozvani su dojdruće ljetu na gostovanje u sel Pinčene doline i na izlet u Sambotel.

Tiho

Bogatstvo...

Hodočasnici iz Gradišća

FOTO: TAMÁS VÁRHELYI

Hrvatsko-mađarska kuharica promovirana u Croatici

Dinko Šokčević i Čaba Horvath

U Neprofitnom poduzeću za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“ u Budimpešti predstavljeno je najnovije Croatičino izdanje – dvojezična hrvatsko-mađarska kuharica pod naslovom „Hrvatska kuhinja: Horvát konyha“. Knjiga sadržava 365 recepata hrvatske kuhinje i 105 ilustracija jela. Nazočnima se obratio Čaba Horvath, upoznavši ih s idejom o objavljivanju knjige koju je Croatica planirala izdati prije desetak godina na poticaj novinara Marka Dekića. Projekt je ostvaren u suradnji s ravnateljem Srednje strukovne škole Antuna Horvata iz Đakova Mirkom Čurićem. Croatica je poslala recepte, a učenici i nastavnici strukovne škole pripremili su jela i snimili fotografije.

Nazočne je pozdravio i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, koji je zahvalio Čabi Horvathu na dugogodišnjoj suradnji i uspješnom dugogodišnjem radu, promicanju hrvatske kulture i vođenju poduzeća „Croatica“ do mirovine. Između ostaloga istaknuo je: „Sve što vidite ovdje u prvom je redu njegovo djelo. U vezi s knjigom mogu reći to da je ona vrlo važna za našu zajednicu i da knjiga vrijedi onoliko

koliko se upotrebljava, pa želim svima da probaju i kušaju što više recepata donesenih u knjizi.“ O samoj knjizi govorio je predstavljatelj Dinko Šokčević i naglasio: „Sama hrvatska kuhinja vrlo je važna stvar, ne samo iz gastronomskog aspekta nego i iz kulturološkog i sociološkog. Kuhinja jednoga naroda odražava i kulturnu povijest, ali i povijest toga društva i zapravo cijelog tog naroda. Hrvatska je kuhinja vrlo bogata i vrlo raznovrsna jer se sastoji od najmanje četiriju jakih slojeva različitih regija Hrvatske.“

Promociji je među ostalima nazočio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, nova direktorica Croatice Tímea Šakan-Škrilin, prva tajnica u hrvatskom veleposlanstvu Marina Sikora i diplomatski savjetnik Bruno Lopandić. Poslije promocije svi su nazočni imali mogućnost kušati neka od jela iz promovirane knjige „Hrvatska kuhinja“.

Neda Maretić

Memorijalna šetnja u Starom Budimu

Hrvatska samouprava Bekašmeđera u duhu njegovanja hrvatske kulture, književnosti i povijesti organizira raznovrsne događaje u sklopu jesenskog i zimskog programa.

Tako je 5. studenog održana prva memorijalna šetnja u Starom Budimu. Tijekom šetnje posjećene su spomen-ploče Hrvata koje se nalaze u središtu Starog Budima te je položen vijenac uz kratak prikaz djelatnosti osoba kojima su ploče posvećene. Posjećene su sljedeće spomen-ploče: ploča umjetnika tekstila Istvána Bána (Šokac), glumca Zoltána Latinovitsa (Bunjevac), sudca iz Starog Budima Gregora Merkovicsa (Rac), glumca Lászlóa Sinkóa (Gradišćanac) i glumca Imrea Sinkovitsa (Gradišćanac). Predsjednik samouprave dr. Attila István Szoboszlai i potpredsjednica Klára Nincsevics predstavili su Hrvate Starog Budima, njihov rad i djelo. Na memorijalnoj šetnji sudjelovali su i članovi hrvatskih samouprava Andzabega, Senandrije i Kečkemeta. Iz Andzabega došli su predsjednik hrvatske samouprave István Weszelovits i dopredsjednik István Nagy.

„Sad gradimo suradnju s poljskom samoupravom Starog Budima, koju je predstavljao zamjenik predsjednika Endre Máté“, izjavio nam je predsjednik samouprave Starog Budima dr. Attila István Szoboszlai.

Klára Nincsevics predstavlja Hrvate Starog Budima

Nakon šetnje održan je program „Čajanka u pet“ u lokalu „Umbrella“, gdje su svi sjeli u krug i predstavili se, a zatim i razgovarali. Andzabežani su donijeli slatke i slane kolače te cvijeće, a gosti iz Kečkemeta dubrovačko vino za zajedničko kušanje. Bilo je čaja i kave, a nakon šetnje prisutne su počastili toplim burecima.

Program samouprave nastavlja se i u sljedećem razdoblju, pa je za 12. prosinca planirano predavanje pod naslovom „Elementi hrvatskoga identiteta u zapadnoj Mađarskoj od 18. do 20. stoljeća (Vjera i povijesna samosvijest)“, koje će održati povjesničar Imre Ress.

Neda Maretić

Sudionici šetnje

Četverodnevna likovna kolonija u spomen na Lajoša Brigovića

U nedilju 9. oktobra zbogomdali su sridnjemu Gradišću hrvatski slikari i umjetnici iz Subotice ki su u četvrtak dospili u Plajgor u Meršičevu hižu, ka im je četire dane nudila komotni dom i gnjazdo za stvaranje i slikanje. Njevo gostodavanje med sobom podilila su tri sela ka i po okružnom bilježničtvu skupa pripadaju. Goste je u četvrtak dočekao u svojem rodnom selu Vince Hergović, načelnik sela i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave, a uvečer su goste primili Prisičani na čelu s predsjednikom Hrvatske samouprave Pavlom Nicklom. U mjesnom Kulturnom domu bila je večera i druženje uz muziku sastava „Prisički dečki“. U petak dopodne umjetnici su jur mogli začeti djelati, a morebit su dobili i nekoliko idejov za posjetom plajgorskom muzeju. Otpodne s gosti peljao je put u Hrvatski Židan, kade im je predstavljena farska izložba, a večera je bila ovput u Plajgoru. Subota dopodne ponovo je pasala za stvaranje, a objed je bio u židanskom restoranu „Margareta“. Za objedom posjećene su vridnosti okolice: kapela Peruške Marije u lozi u Hrvatskom Židanu, park kod zviranjka kraj loze kod Maloga Židana te park i jezero u Prisiki, kade je bila priredjena i trgadbena proščija i pečenje kestena. U susjednom se je pak Hrvatskom Žida-

Diozimatelji s djeli

FOTO: MIRJANA ŠTEINER I ESZTER KOOSZ

U Prisiki s domaćini

SAMBOTEL – Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Hrvatsko kulturno vjersko društvo u Sambotelu i Društvo Hrvatov u Sambotelu srdačno vas pozivaju na Gradišćanskohrvatski adventski koncert u Sambotel u nedilju 4. decembra u crikvu Srca Jezuševoga (Ulica Hunyadi) s početkom od 15 uri kot organizatori. Nastupaju pjevači sambotelskoga zbora „Djurdjice“, jačkarini zbor iz Staroga Grada, Zbor „Slavuj“ iz Hrvatskih Šić, jačkarice židanskoga zbora „Peruška Marija“, „Židanske zvijezdice“, Zbor „Rozmarin“ iz Gornjega Četara, Pjevački zbor „Zora“ iz Kisega, „Zviranjak“ iz Prisike i jačkarice zbora „Ljubičica“ iz Petrovoga Sela. U 16:30 služi se sveta maša uz celebriranje dušobrižnika Gyöngyösfaluja Richárda Inzsöla i umirovljenoga farnika iz Austrije dr. Antona Kolića. Mašu muzički oblikuje Pjevački zbor „Sv. Cecilija“ iz Sambotela. U 18 uri organizatori sve izvodjače i goste čekaju na druženje i agape u gostioni Fakulteta ELTE „Savaria“ u ulici Körmendi. Podupirači su priredbe Forrás Fűszért Zrt., Hrvatska samouprava Željezne županije i Hrvatska samouprava grada Sambotela kot i Fond „Gábor Bethlen“.

na istovrimeno odvijala gastrotržnica u humanitarnu svrhu domaćih školarov. Večera uz druženje i muzike židanskih tamburašov potvrdila je još jednoč perfektno gostoprinstvo ovde živećih. U nedilju u 11 uri otvorena je izložba u Prisiki iz nastalih djela, a slike bit će izložene u svakom naselju. Naši dragi gosti, ki su svoje stvaranje u Gradišću u okviru likovne kolonije začeli u Koljnofu, dar tri ljeti tomu da su se „preselili“ u sridnje Gradišće. Kako je rekla dopredsjednica CroArta i slikarica Nela Horvat, njim je zaistinu bilo lipo kot i svenek u Gradišću i svi slikari – Rozalija Ilić, Kata Šetrov, Jasmina Tabak, Gina Larisa Đurić te Matea Đurić i pravoda i predsjednik CroArta Josip Horvat ufažu se da su i domaćini zadovoljni s djeli ki su ostavljeni kot vječni spominki na ovo zvanaredno prijateljstvo. *Tiho*

KOLJNOFSKI ADVENAT KÓPHÁZI ADVENT

ČRNA MADONA HODOČASNO MJESTO
FEKETE MADONNA ZARÁNDOKHELY
ispunjavajuće isčekivanje-meghitt várakozás

17:00

sveta maša s nažganjem svić - zatim koncert
szentmise gyertyagyújtással - utána koncert

2022. 11. 26.

NAGYENKI VEGYESKAR
MISÓVITI ZBOR IZ CENKE

2022. 12. 03.

ŽVS · BISERI · ÉNEKEGYÜTTES - UNDA / UND

2022. 12. 10.

PJEVAČKI ZBOR · IVAN MIHOVEC MIKI · ÉNEKKAR - MARKUŠEVEC

2022. 12. 17.

FOLKLORNA GRUPA KOLJNOF
KÓPHAZI FOLKLÓRCSOPORT

Fara Koljnof – Kópházi Egyházközség, Hrvatska samouprava Koljnofa – Honviti Nemzetiségi Önkormányzat Kópháza
Koljnofsko hrvatsko društvo – Kópházi Honviti Egyesület, Mladi Koljnofci – Kópházi Fiatalok

Martinje 2022. u Martincima

Hrvatska samouprava Martinaca i Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ 11. studenoga priredili su priredbu pod nazivom „Proslava Martinja“ u Martincima.

Sveta misa s gostima iz Republike Hrvatske

Dan je započeo svečanom svetom misom u povodu Martinja u mjesnoj crkvi. Svetu misu uz martinačkog župnika Iliju Čuzdija služili su šeljinski župnik Jozo Egri (rodnom iz Martinaca) i župnik iz Branjina Vrha (RH) vlč. Gergelj Beer. Nakon svete mise slijedio je koncert župnog zbora Župe Uzvišenja Svetog Križa iz Branjina Vrha. Domaćini su ugostili drage goste čije je pjevanje izazvalo radost nazočnih vjernika, a dogovorili su se i novi susreti.

Koncert župnog zbora Župe Uzvišenja Svetog Križa iz Branjina

Obnova groba Đuse Šimare Pužarova

U poslijepodnevним satima okupili su se Martinčani na seoskom groblju oko obnovljenog groba u kojem je uz svoje roditelje sahranjen i pjesnik Đuso Šimara Pužarov. Nazočne je, među njima glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu, predsjednika HDS-a Ivana Gugana i načelnika Martinaca Leventu Várnaija, pozdravila u ime Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ Kristina Gregeš Pandur. Posebno je pozdravila rodbinu Đuse Šimare Pužarova. Između ostaloga rekla je: „Ustanova je imala mogućnost predati natječaj za obnovu spomen-groba. Zahvaljujući dobivenoj potpori u suradnji s Martinčanom Emilom Gyimesijem uspjeli smo izvršiti obnovu groba.“ Grob je posvetio martinački župnik Ilija Čuzdi uz sudjelovanje učenika martinačke škole.

Kako je za Hrvatski glasnik izjavio ravnatelj Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ Krištof Petrinović,

Blagoslov obnovljenog groba Đuse Šimare Pužarova

na natječaj Fonda „Gábor Bethlen“ za obnovu spomen-groba Đuse Šimare Pužarova centar je podnio prijavu 2021. godine i dobio potporu od 300 000 Ft. „Cilj je našega rada zastupanje interesa podravskih Hrvata i očuvanje materinskoga jezika te nam je zadatak ne zaboraviti pojedince koji su doprinijeli očuvanju svojim životom i radom. Pjesnikom Đusom Šimarom Pužarovom ponose se Martinci i cijela Podravina te smo smatrali važnim preuzeti na sebe obnovu njegova spomen-groba“, rekao nam je Krištof Petrinović.

Grob Đuse Šimare Pužarova

„Proslava Martinja“

Župnik Ilija Čuzdi blagoslovio je novo vino

U nastavku dana u domu kulture održan je program Martinja. Nazočne je pozdravila predsjednica Hrvatske samouprave Martinaca Đurđa Gregeš Sigčan, a potom je župnik Ilija Čuzdi blagoslovio novo vino uz kratak program Ženskog pjevačkog zbora „Korjeni“. Svirali su „Podravski tamburaši“ i jela su se martinjska jela, a među nazočnima bili su i nogometni veterani iz Umaga koji su sutradan odigrali prijateljsku nogometnu utakmicu s martinačkim veteranima.

Branka Pavić Blažetin

Sveti Nikola kuca nam na vrata

Na dan 6. prosinca slavi se jedan od najdražih svetaca na svijetu – sveti Nikola. On je zaštitnik djece, pomoraca, djevojaka, siromaha, studenata, ljekarnika, pekara, ribara, zatvorenika, trgovaca, putnika i mnogih gradova širom svijeta. Djeca ga najčešće povezuju s darovima. Budući da je sveti Nikola živio u 4. stoljeću, malo se toga zapravo zna o tom biskupu iz maloazijskoga grada Myre, današnjeg Demrea u Turskoj. Rođen je u Patari. Njegovi roditelji umrli su dok je još bio mlad, pa je rano ostao sam, ali već od rane mladosti činio je dobra djela. U svojem životu uvijek se borio protiv nepravde i za ljubav prema bližnjemu, u kojem je prepoznavao Boga. Umro je 6. prosinca 343. godine. Uz njegov život vezano je mnogo priča, a najpoznatija od njih priča je o trima kćerima.

Jedan siromašan čovjek imao je tri kćeri. Budući da je djevojkama za udaju trebao miraz koji nije imao, nije ih mogao udati. Otac je zbog toga odlučio trgovati ljepotom i mladošću svojih kćeri kako bi zaradio novac. Sveti Nikola doznao je za tu tužnu priču pa je uzeo vrećicu, napunio je zlatnicima i umotao u platno. Prišuljavši se noću potajno do kuće, ubacio je zamotuljak kroz prozor. Otac triju djevojaka začudio se kad je ujutro našao toliki novac. Svota je bila dovoljna da časnou da najstariju kćer, pa je to i učinio. Ipak, bio je tužan jer je imao još dvije kćeri koje je trebao udati. Tako je nakon nekog vremena u kasnim noćnim satima otac opet začuo lupež teškog smotuljka kraj prozora. U smotuljku je bilo zlatnika kao i prije te je časnou udao i drugu kćer. Sljedeći je put otac htio doznati tko je njegov dobročinitelj i svake je noći u zasjedi čekao čovjeka koji mu nesebično pomaže. Jedne je noći napokon dočekao. Sveti Nikola primijetio je da ga otac čeka i, kako bi ostao onaj koji pomaže u tišini i bez slave, popeo se na krov i bacio zlatnike kroz dimnjak. Kako su se na otvorenom ognjištu sušile čarape, zlatnici su pali u njih, što je otac primijetio i u daljini prepoznao lik biskupa kad je pogledao kroz prozor. Najmlađa sestra sljedećeg je jutra bila presretna. Ganuti otac priču je ispričao svima i od tog dana djeca uoči Svetog Nikole vješaju svoje čarape ili lašte čizmice očekujući poklon iznenađenja.

Postoji priča koja govori kako je Nikola posjetio jednu gostionicu i otkrio da opaki gostioničar krade malu djecu. Pregledavši prostorije, sveti Nikola zaista je pronašao troje skrivene dječice te ih odmah spasio i tako postao zaštitnikom male djece.

Za pametne
i pametnice

Provjeri svoje znanje o svetom Nikoli!

1. Sveti Nikola zaštitnik je:

- a) djece i stolara
- b) djece i liječnika
- c) djece i pomoraca

2. Sveti Nikola rodio se u:

- a) Patari
- b) Bariju
- c) Myri

3. Prema legendi zlatnici koje je Nikola bacio kroz dimnjak upali su u:

- a) čarapu
- b) cipelu
- c) čizmice

4. Sveti Nikola bio je:

- a) pomorac
- b) vojnik
- c) biskup

5. Prema priči sveti Nikola darovao je zlatnike:

- a) vojnicima
- b) kćerima siromaha
- c) svećenicima

6. Sveti Nikola prikazuje se s:

- a) 5 vrećica zlata
- b) 3 vrećice zlata
- c) 1 vrećicom zlata

7. Nikola bio je biskup u:

- a) Myri
- b) Rimu
- c) Zagrebu

8. Sveti Nikola umro je:

- a) 6. prosinca 327.
- b) 6. prosinca 372.
- c) 6. prosinca 322.

Hodočašće „Tragovima Zrinskih“

U organizaciji Hrvatske samouprave Zalske županije i keresturske hrvatske samouprave 8. studenoga u Keresturu održano je hrvatsko hodočašće za mlade „Tragovima Zrinskih“. Tridesetak učenika iz pomurskih osnovnih škola u kojima se predaje hrvatski jezik hodočastilo je od mjesne crkve Uzvišenja Svetoga Križa do mjesta utvrde Novoga Zrina uz pratnju učiteljica i predsjednica županijske odnosno mjesne hrvatske samouprave – Marije Vargović i Anice Kovač. Putem su se pjevale hrvatske vjerske pjesme, a na pojedinim postajama molilo se na hrvatskome jeziku.

Hodočasnici kod spomenika

Hrvatska samouprava Zalske županije s ciljem uvođenja hrvatskoga jezika u vjerske sadržaje koji se pripremaju za mlade prije nekoliko godina počela je organizirati hodočašća. Prvi takav program bio je hrvatski križni put u Komar za učenike hrvatskih pomurskih škola, zatim razna hodočašća vezana uz određene teme i hrvatska pomurska mjesta, pa i kampovi u kojima se bavilo i vjerskim sadržajima. Hodočašća su održana u hrvatskim naseljima – hodočastilo se iz Sumartona do kapelice u Kalmanovim vinogradima, iz Mlinaraca u Pustaru i tako redom. Djeca su upoznala mjesta i njihove crkve, vježbala su hrvatske vjerske pjesme i molitve. Ovaj put u hodočašće „Tragovima Zrinskih“ uključili su se učenici boršfanske, keresturske i serdahelske škole. Mali hodočasnici sastali su se kod keresturske mjesne crkve, gdje su pogledali crkvu i svjetleći križ koji su prošle godine dale podići keresturska župa i hrvatska samouprava uz pomoć donacije Koprivničko-križevačke županije. Anica Kovač ispričala je djeci priču o svjetlećem križu koji simbolizira zajedničku prošlost i budućnost, zajedničku vjeru žitelja s obiju strana granice. Govorila je i o tome kako su članovi obitelji

Zrinski bili vjernici. Nikola Zrinski Sigetki prije opsade Sigeta navodno je rekao „Bog je visoko, a kralj je daleko“, znajući da mu neće pristići pomoć saveznika i da se jedino u Božju pomoć može pouz-

Put do utvrde proveden je u molitvi, a postavljena su i nagradna pitanja o Zrinskima

dati. Petar Zrinski također više puta spominje Boga u svojem pismu supruzi Katarini: „Ja se ufam v Boga vsamogućega koji me je na ovom svitu ponizil...“, a moglo bi se i dalje nabrajati koliko su puta molili za Božju pomoć u borbi protiv neprijatelja.

„Hodočašće za mlade ima više prednosti. S jedne strane, djeca se u svojoj zajednici upoznaju s vjerom jer je vjera snažnija kad se vježba u zajednici, lakše prihvaćaju molitve i pjesme na hrvatskom jeziku ako se moli i pjeva zajedno. S druge strane, djeca tijekom hodočašća pobliže mogu upoznati hrvatska pomurska sela i crkve. Shvaćaju da su to sela koja povezuje hrvatska tradicija. Uvijek imamo i kviz, pitanja vezana uz zadanu temu (ovaj put o Zrinskima), a tako se razbije monotonija molitve i hoda. Nešto i nauče o Zrinskima, a vesele se i nagradama koje dobivaju za točne odgovore. Hodočašće je u neku ruku i sport, zdravo je. Dok se hoda nekoliko kilometara, djeca se razgibavaju na svježem zraku, a uz hodanje može se čak i bolje razmišljati. Prije nego što krenemo na hodočašće, uvijek naglasimo da se molimo za mir, za bolesnike i za one koji mnogo trpe, a naglasimo i to da treba misliti i na ljude koji su im u bližjoj okolici kojima je potrebna pomoć i

o tom komu žele posvetiti hodočašće“, rekla je predsjednica Marija Vargović. Hodočasnici su od kanala Principális (Kanižnice) sve do mjesta Novog Zrina hodali, pjevali i molili se, a na mjestu utvrde položen je vijenac na spomenik te je slijedila zajednička užina u prekrasnoj prirodi. *Beta*

Dan Gradišća u Bizonji

U organizaciji Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije i Hrvatske samouprave Bizonje 1. oktobra u Bizonji je održan Dan Gradišća. Svečevanje smo počeli svetom misom u bizonjskoj crkvi,

Svetu misu služio je Branko Kornfeind

koju je služio farnik Čajte, Čembe i Vincjeta Branko Kornfeind. Možemo priznati da smo na ovako dirljivoj misi već davno sudjelovali. Divan glas tamburaša i pjevača svakoga je očarao. Poslije mise slijedila je povorka na mjesto programa, koji se održao u ve-

U povorki do crkve

„Hatsko kolo” iz Novog Sela

Pjevački zbor „Jorgovan” iz Bizonje

likom šatoru na dvoru Pizerije. Kulturni program otvorili su Vince Hergović, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, i Robert Kammerhofer, predsjednik Hrvatske samouprave Bizonje. Na zaista šaroliku, veselu i zanimljivu programu nastupala su bizonjska dica iz čuvarnice i osnovne škole, HKD „Veseli Gradišćanci” iz Unde, pjevački zbor „Jorgovan” iz Bizonje, Bizonjski tamburaši, KUD „Konoplje” iz Kemlje i „Hatsko kolo” iz Novog Sela. Poslije zajedničke večere slijedio je bal s Tamburaškim sastavom „Žgano”. Orkestar je svirao do jutra, sve dok su izdržali najistrajniji plesači.

Renata Novak

Obnovljena vanjska društvena prostorija u prisičkoj Zbirki

Kako nas je obavistio direktor Zbirke sakralne umjetnosti Hrvatov u Ugarskoj dr. Andrija Handler, pred kratkim je obnovljena vanjska društvena prostorija u zadnjem dijelu zgrade s pomoću ugarske Vlade. Ta dio na dvoru otprt je tako da neprestalno stoji pod napadom vrimena, godine, vjetra itd. Zato je bilo neophodno potribno drivene daske, stole i stolce izminuti, obnoviti i polipšati. Prik naticanja NBER-KP-1-2022/1-000255 Fonda „Gábor Bethlen” djela su završena i nanovič moru dostojno primati posjetitelje ili upravu dicitu na razni zanimanji. Iz ovoga naticanja uspješno je moderniziran i sistem grijanja unutar zgrade tako da se peljačtvo ufa da će na ov način znatnu svotu moći zašparati na energiji.

Tiho

Foto: Dr. ANDRIJA HANDLER

MLINARCI – Mjesna samouprava Mlinaraca dodijelila je jednokratnu novčanu pomoć polaznicima dječjeg vrtića, redovitim učenicima osnovnih i srednjih škola te studentima čije je stalno prebivalište u Mlinarcima. Načelnik mjesta János Kosa smatra da je početak školske godine uvijek velik teret za obitelji, a osobito u današnjoj teškoj situaciji ekonomske i energetske krize. Upravo zbog toga samouprava je odlučila pomoći obiteljima u skladu sa svojim mogućnostima. Roditelji djece koja pohađaju dječji vrtić dobit će novčanu pomoć od 5000 Ft, roditelji osnovnoškolaca 8000 Ft, srednjoškolaca 12 000 Ft, a studenata 15 000 Ft.

GORIČAN – Svećenik Josip Drvoderić iz Župe sv. Leonarda u Goričanu svoju srebrnu misu, tj. 25. obljetnicu svećeništva, proslavio je četverodnevnom manifestacijom na kojoj su nazočili i pomurski Hrvati. Župnik iz Goričana već nekoliko godina pomaže pomurskim Hrvatima u služenju hrvatskih misa, a pomurski vjernici zahvalili su na njegovoj pomoći sudjelovanjem na svečanom obilježavanju. Župnik Drvoderić vrlo je svestrana osoba, voli istraživati povijest, zanima se za zajedničku povijest pomurskih i međimurskih Hrvata. U povodu obljetnice članovi Pjevačkog zbora „Mura“ iz Serdahela i mladi Tamburaški sastav „MužiKaj“ iz Velike Kaniže iznenadili su ga kratkim kulturnim programom.

HARKANJ – U organizaciji Hrvatske samouprave Harkanja 7. prosinca održat će se javna tribina. Peteročlano zastupničko tijelo Hrvatske samouprave Harkanja na čelu s predsjednicom Žužom Gregeš poziva svoje birače na javnu tribinu koja počinje u 18 sati u Hotelu HPC.

KEČKEMET – Hrvatska samouprava grada Kečkemeta 3. prosinca priređuje već tradicionalnu Hrvatsku večer koja će se održati u prostorijama GAMF-a (Izsáki út 10) s početkom u 18 sati. Nastupit će Hrvatska izvorna folklorna grupa iz Budimpešte, a u nastavku večeri goste će zabavljati sastav braće Barić – „ZathoWerkli“.

SANTOVO – Tradicionalna trodnevna duhovna priprava santovačke župe za Božić održat će se u drugom tjednu došašća, od 5. do 7. prosinca. Duhovnu pripravu hrvatske zajednice, koja sva tri dana počinje u 16:30, ove godine vodit će dr. János Sóti, isusovac iz Vojvodine. Pola sata prije mise hrvatski vjernici imat će mogućnost za ispovijed na svojem materinskom jeziku.

PETROVO SELO – Stanovnici dotičnoga sela se čekaju 3. decembra, ove subote, u 17 uri u Domu kulture, na prezentaciju filma Olivera Sina, pod naslovom Szentpéterfa-Petrovo Selo. Predstaviti će se prošlost i sadašnjost ovoga južnogradiškanskoga naselja prik oči mješćanov.

HRVATSKO KAZALIŠTE PEČUH MJESEČNI PROGRAM, PROSINAC 2022.

2. prosinca – Pål Mangor Kvammen – Torfinn Nag – Jon Arne Sægrov – Per Inge Torkelsen: *Királyrák krumplifészekben*. Predstava Pečuškog narodnog kazališta na mađarskom jeziku. **19:00**, Hrvatsko kazalište Pečuh

4. prosinca – Yasmina Reza: *Bog masakra*. Drama. **19:00**, Retkovci (HR)

6. prosinca – Pål Mangor Kvammen – Torfinn Nag – Jon Arne Sægrov – Per Inge Torkelsen: *Királyrák krumplifészekben*. Predstava Pečuškog narodnog kazališta na mađarskom jeziku. **19:00**, Hrvatsko kazalište Pečuh

9. prosinca – Marjan Kiš: *Tri put Bog pomaže*. Pučka igra. **18:00**, Santovo

10. prosinca – Marjan Kiš: *Tri put Bog pomaže*. Pučka igra. **18:00**, Bačin

12. prosinca – Svečana večer Klape „Matija Gubec“ **18:00**, Hrvatsko kazalište Pečuh

13. prosinca – Maja Lučić: *Neobičan prijatelj*. Dječja predstava. **11:00**, Serdahel

13. prosinca – Maja Lučić: *Neobičan prijatelj*. Dječja predstava. **14:00**, Kerestur

15. prosinca – Zoltan Egressy: *Krumpir i blitva*. Tragikomedija. Predstava Pečuškog narodnog kazališta na mađarskom jeziku. **19:00**, Hrvatsko kazalište Pečuh

16. prosinca – Zoltan Egressy: *Krumpir i blitva*. Tragikomedija. Predstava Pečuškog narodnog kazališta na mađarskom jeziku. **19:00**, Hrvatsko kazalište Pečuh

19. prosinca – Clemens Bechtel – Franz Huber: *Schweres Gepäck – Težak paket*. Audiošetnja o iseljavanju Nijemaca u Mađarskoj – Deutsche Bühne Ungarn. **11:00 i 14:00**, Hrvatsko kazalište Pečuh

20. prosinca – Clemens Bechtel – Franz Huber: *Schweres Gepäck – Težak paket*. Audiošetnja o iseljavanju Nijemaca u Mađarskoj – Deutsche Bühne Ungarn. **11:00 i 14:00**, Hrvatsko kazalište Pečuh

Foto: HK & LÁSZLÓ TÓTH